

Nyíri Attila

A por végzete

Nyíri Attila:

A por végzete

(a világpolgár korrajza, azaz porrajza)

Kezdjük az elején: mi is a por?

Az a valami, amit a szél – ha kedve van – felkap, ha kedve van, elsodor, és ha kedve van, elejt. Ezzel a lényegét már tudjuk: nincsen gyökere, tehát nem tud tartósan megtelepedni sehol sem. Azaz, hogy igen, csak akkor már nem pornak hívják. Erről azonban később!

Tehát a por egyik lételeme a levegő. Imádja a mozgást, az érintkezést, a súrlódást és a kötődést. Na nem a megállapodott kötöttséget, hanem a ragaszkodást azokhoz, amiket menetközben felszed: a szennyhez és a kórokozókhoz. Ezeket hordozza, viszi magával, és fertőz, fertőz szüntelen.

Néha végtelen magasságokra tör a légmozgás során, ilyenkor azt hiszi, hogy elért valamit, pedig az ami idáig eljuttatta, el is ejtheti. Ez azonban nem érdekes számára, mert kit érdekel a sejtelmes távoli jövő, ha a jelen – tisztavirág életének dacára is – szép és biztató.

Küldetése azonban van – orvosilag kimutathatóan –, s ez a fertőzés. Ezt viszont akarva-akaratlan teljesíti. Amit felszed, az felszínes, de elég ahhoz, hogy járványt, gócot vagy mérgezést hozzon létre.

Nem lehet felismerni csak napfényben, mert olyankor derül ki, hogy mennyi van a körülöttünk lévő levegőben. Ezért, ha lehet, kerüli a napfényt, viszont előszeretettel rátelepszik mindenkire és mindenre. Hiába próbálunk védekezni ellene azzal, hogy bezárunk vagy letakarunk valamit meghatározott ideig. Az újbóli használatbavételnél azt tapasztaljuk, hogy mindenütt jelen van, és mindent beszennyezett vékonyabb vagy vastagabb réteggel.

Tud alkalmazkodni: megtanulta azt is, hogy az ellene használt porszívó csak akkor működik, ha a porzsák áteresztő. Így az a porszem, amelyik a méreténél fogva átjut a porzsákon, a legveszélyesebb, mert gyakorlatilag kiszűrhetetlen, és egészségromboló hatása tökéletes.

Most kövessük tovább a légkörben történő vándorlását. Egyedüli ura a szél, amely a felhőkkel együtt űzi, hajtja nagy távolságokon át.

Miért nem esik le a por, ha fajsúlya még a levegőben lévő vízcseppecskéknél is nagyobb? Azért, mert a föld felszínén felmelegedett levegő felfelé áramlik, és az áramlás olyan gyors, hogy a porszemcsék esését ellensúlyozza. Olyan ez, mint a kéményből kiáramló meleg levegő és füst viszonya.

Tehát a pornak kell a felhajtóerő, hogy fennmaradjon. Ez a másik éltető eleme.

Lehet-e ellene védekezni?

Igen, lehet: mégpedig alapos takarítással. Úgy, mint ahogyan a kertész a kertjében megszabadul a felesleges gyomoktól, úgy meg lehet szabadulni a letelepedett portól is, mivel – mint említettem – a fertőző kórokozók és szennyen kívül, nincs kötődése semmihez.

A másik lehetőséget maga a természet nyújtja – mégpedig – eső formájában. Ilyenkor lemossa a levegőből a porszemeket és sarat készít belőlük.

Nos, az az állapot, amelyben legjobban rá lehet ismerni a formájára: az a sár, amelyet már hiába dob fel az ember a levegőbe bármilyen magasra, már nem száll, hanem mindig vissza visszahull oda: ahová való!

Égeraracs, 1995. kikelet havában

Melléklet

*A sarat bármilyen magasra dobod fel,
mindig visszahull' oda, ahová való*

A „világpolgár” - hoz

*Tudom azt, hogy bárhol ott vagy,
ahol a hely előnyt hozhat,
Ahol a szád jártatható,
ez a népnek nem hoz hasznót.
Hiány az, hogy nincs gyökered,
csak a pénzt, a pénzt követed.
Így hát nem tart vissza semmi,
felkap a szél: el kell menni!
Azért nem köt hit és haza,
mert erkölcsöd igen laza.*

Kispest, 1996. február 20.

Tartalomjegyzék

Fejezetcím

A por végzete

Melléklet

A „világpolgár” -hoz